

УДК 339.543

JEL classification: I23, M12, M54

[https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13\(24\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(24))

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ ТОВАРУ ЯК ТЕКСТИЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ЙОГО МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

САПОЖНИК Дмитро

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю,

Львівський торговельно-економічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-1125-8571>

e-mail: dimalv.ua@gmail.com

ОМЕЛЬЧУК Іванна

здобувач освіти

Львівський торговельно-економічний університет

<https://orcid.org/0009-0009-3792-3603>

e-mail: ivanna.sergiivna8@gmail.com

ФАРТУХ Анастасія

здобувач освіти

Львівський торговельно-економічний університет

<https://orcid.org/0009-0000-1987-3184>

e-mail: lpelyk@gmail.com

У статті розглянуто питання ідентифікаційних ознак товару як текстильного матеріалу під час його митного оформлення. Сучасні принципи державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності та принципи митного регулювання, припускають розгляд як основний об'єкт регулювання не суб'єктів зовнішньоторговельної операції (учасників ЗЕД), а об'єкта зовнішньоторговельної операції, тобто конкретного товару, що володіє певними характеристиками. Показано, що з однієї і тої ж сировини в результаті різного набору оздоблювальних операцій можна отримати готові текстильні матеріали, що значно відрізняються за зовнішнім виглядом, властивостями, призначенням. Однак повний цикл обробки ТМ будь-якого асортименту складається з низки самостійних, але взаємопов'язаних етапів: попереднього, колористичного (що охоплює фарбування і набивання), завершального та спеціального оздоблення. У рамках дослідження були розглянуті пояснення в частині виробничого процесу виготовлення пластикових флокованих коробок, а саме: «Корпус коробки відливається із пластику в прес-формах для лиття під тиском, в яких флокований ворс різних кольорів без тканинної основи наклеюється на пластикову коробку зовні. В ТН ЗЕД флоки згадуються двічі: і як волокно, і як конструкція. Флоки класифікуються в товарній позиції 5601 «Вата з текстильних матеріалів та вироби з неї; текстильні волокна, що не перевищують за довжиною 5 мм (пух), текстильний пил і вузлики». Крім того, матеріали з імітацією ворсу включаються до товарної позиції 5907 групи 59 «Текстильні матеріали, просочені, з покриттям або дубльовані; текстильні вироби технічного призначення». Зроблено висновок, що саме лицьова поверхня слугує критерієм віднесення товару до того чи іншого класифікаційного угруповання, а товари, виготовлені з пластмаси, повністю або переважно вкриті текстильним флоком, належатимуть до текстильних матеріалів та з урахуванням класифікаційних ознак їх слід класифікувати у товарній підсубпозиції 4202 92 980 0 ТН ЗЕД.

Ключові слова: класифікація, код Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності; флок; текстильний матеріал.

IDENTIFICATION FEATURES OF GOODS AS TEXTILE MATERIAL DURING ITS CUSTOMS CLEARANCE

SAPOZHNIK Dmytro, OMELCHUK Ivanka, FARTUKH Anastasiya

L'viv University of Trade and Economics

The article deals with the issue of identification characteristics of goods as textile material during their customs clearance. The modern principles of state regulation of foreign trade activity and the principles of customs regulation imply that the main object of regulation is not the subjects of a foreign trade transaction (participants in foreign economic activity), but the object of a foreign trade transaction, i.e. a specific product with certain characteristics. It is shown that from the same raw material, as a result of a different set of finishing operations, it is possible to obtain finished textile materials that differ significantly in appearance, properties, and purpose. However, the full cycle of finishing TMs of any assortment consists of a number of independent but interrelated stages: preliminary, coloristic (including dyeing and stuffing), final and special finishes. The study examined explanations of the production process of plastic flocked boxes, namely: "The box body is molded from plastic in injection molds, in which a flocked pile of different colors without a fabric backing is glued to the plastic box from the outside. Flocks are mentioned twice in the HS: both as a fiber and as a construction. Flocks are classified in heading 5601 "Wool of textile materials and articles thereof; textile fibers not exceeding 5 mm in length (fluff), textile dust and knots". In addition, materials with imitation of pile are included in heading 5907 of group 59 "Textile materials, impregnated, coated or duplicated; textile products for technical purposes". It is concluded that it is the front surface that serves as a criterion for assigning goods to a particular classification grouping, and goods made of plastic, fully or mainly covered with textile flock, will belong to textile materials and, taking into account the classification features, should be classified in subheading 4202 92 980 0 of the HS. At the same time, the use of the methodology for identifying textile materials, in particular, the identification of materials with various types of finishing and special finishes, makes it possible to significantly increase the reliability of commodity examinations, significantly speed up and facilitate their conduct, and prevent the entry of counterfeit products into the domestic market, which is important in the context of growing international trade.

Keywords: classification, code of the Commodity Nomenclature of Foreign Economic Activity; flock; textile material.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні принципи державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності (далі – ЗЕД), і зокрема принципи митного регулювання, що відповідають світовій практиці, припускають розгляд як основний об'єкт регулювання не суб'єктів зовнішньоторговельної операції (учасників ЗЕД), а об'єкта зовнішньоторговельної операції, тобто конкретного товару, що володіє певними характеристиками [1]. У зв'язку з цим в основі окремих методів митного регулювання використовують унікальний інструмент – Товарну номенклатуру зовнішньоекономічної діяльності (далі – ТН ЗЕД) [2, 3]. Унаслідок зростання міжнародного товарообміну виникає необхідність упровадження в роботу митних органів сучасних технологій, зокрема вдосконалення методів здійснення контролю, найважливішою складовою частиною якого є ідентифікація.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Критерії ухвалення рішень щодо проведення поглибленого митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон, викладено та детально розглянуто в [4 – 6].

У митних технологіях класифікується учасників сторони товару, якій необхідно присвоїти митну назву (код ТН ЗЕД). Відповідно до нього до нього застосовуються заходи державного регулювання. Складність визначення коду ТН ЗЕД зумовлює велику кількість помилок класифікації, а отже, не дає змоги правильно використовувати інструменти державного регулювання.

Практика показала, що окремі методичні підходи можуть розвивати Основні правила інтерпретації ТН ЗЕД. Наприклад, першу частину Правила 1 автор розуміє як обов'язкову необхідність складання «лінійки» з розділів і груп, до яких товар має якийсь стосунок. При її побудові беруть до уваги всі можливі напрями використання товару. Будується вона після відповідей на запитання: Що це? З чого зроблено? Для чого використовується? Готовий товар до використання чи його необхідно доопрацювати? Це самостійно функціонуючий об'єкт чи частина чогось? Чи однорідний це товар? Яку роль відіграє його упаковка?

Правильне розуміння першої частини Основного Правила інтерпретації 1 як необхідної процедури ідентифікації товару в митних цілях дає змогу уникнути помилок класифікації на найпершому і найголовнішому етапі контролю правильності класифікації товарів у митних цілях

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Експертиза текстильних матеріалів (далі – ТМ) є трудомістким і складним процесом, що вимагає спеціальних знань, досвіду, обладнання; основне її призначення – запобігання випадкам недостовірного декларування та ввезення фальсифікованої продукції.

Бурхливий розвиток нових технологій у текстильному виробництві, інтенсивне впровадження різноманітних оздоблень і численних імітацій ускладнюють розпізнавання видів матеріалів, використовуваних для виготовлення різних виробів. При цьому важлива роль у формуванні комплексу споживчих властивостей ТМ, що відповідають вимогам практичного застосування, належить оздоблювальному виробництву, у процесі якого необхідно максимально виявити та зберегти позитивні властивості волокон і ниток, нейтралізувати їхні недоліки, у разі потреби змінити будову матеріалів та їхні окремі характеристики.

А для ефективного державного регулювання експорту та імпорту товарів потрібні практичні розробки (методи, алгоритми, рекомендації тощо) з ідентифікації та контролю достовірності заявленого коду ТН ЗЕД. Під час їх розроблення, крім критеріїв класифікації, прийнятих у ТН ЗЕД (матеріал виготовлення, призначення, природа походження, глибина переробки тощо), необхідно враховувати комплексний критерій, що характеризує речовину сутності товару та сукупність його споживчих властивостей. Це спостереження необхідно враховувати під час розроблення загальної методології та приватних методик ідентифікації та класифікації товарів відповідно до ТН ЗЕД.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є вивчення питання використання під час провадження процедур митного оформлення ідентифікаційних ознак об'єкта ідентифікації (товару) для обґрунтування висновку про його належність до текстильного матеріалу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Під оздобленням розуміють сукупність хімічних, фізико-хімічних і механічних операцій, що здійснюються з метою надання ТМ належного зовнішнього вигляду, завершення формування та зміни з урахуванням призначення утилітарних властивостей і показників надійності. Особливе значення оздоблення

має в поліпшенні естетичних властивостей, що забезпечують відповідність матеріалів вимогам моди і конкурентоспроможність на ринку. характер операцій оздоблювального виробництва дуже різноманітний. На його особливості впливають: оздоблення використовуваних ниток (сирові, пофарбовані, меланжеві, муліне); призначення матеріалів (білизняні, оздоблювальні, підкладкові тощо); їхній волокнистий склад (вовняні, бавовняні та ін.); сезон використання (літні, зимові, демісезонні).

З однієї і тої ж сировини в результаті різного набору оздоблювальних операцій можна отримати готові ТМ, що значно відрізняються за зовнішнім виглядом, властивостями, призначенням. Однак повний цикл обробки ТМ будь-якого асортименту складається з низки самостійних, але взаємопов'язаних етапів: попереднього, колористичного (що охоплює фарбування і набивання), завершального та спеціального оздоблень. Наприклад, заключне оздоблення являє собою комплекс технологічних операцій, що завершують процес виготовлення ТМ в основному виробництві. Її призначення – відновити нормальну структуру тканин, деформовану внаслідок механічних впливів під час оздоблення; надати матеріалам належного товарного вигляду, необхідної наповненості, необхідної жорсткості; поліпшити наявний комплекс споживчих властивостей.

Операції заключного оздоблення залежно від ступеня поширення поділяють на дві групи: загальні для більшості ТМ і специфічні, або спеціальні, тобто такі, що проводять для матеріалів певного волокнистого складу, структури, призначення. Спеціальне оздоблення проводять для надання ТМ особливих нетипових нехарактерних властивостей, а також ослаблення основних недоліків тканин певного волокнистого складу. Здебільшого при отриманні спеціальних оздоблень доводиться йти на компроміс, тому що поліпшення одних властивостей часто супроводжується погіршенням інших. Зокрема, використання синтетичних смол, які є основою багатьох видів спеціальних оздоблень, призводить, як правило, до зниження показників безпеки, гігроскопічності, витривалості до багаторазових деформацій, стійкості до стирання, м'якості.

Поділ спеціальних оздоблень ТМ з огляду на досягнутий ефект з певним ступенем умовності нами показано на Рис. 1.

Ідентифікаційними ознаками спеціальних оздоблень, які виконують для надання текстильним матеріалам особливого зовнішнього вигляду, наприклад флокування, є нанесення електростатичним, аерографічним або механічним способом на всю площу або на окремі ділянки за певним малюнком коротких відрізків волокон (ворсу), їх вертикальне розташування та закріплення приклеюванням синтетичними смолами з метою надання тканинам оригінального зовнішнього вигляду або імітації інших матеріалів (замші, хутра, оксамиту).

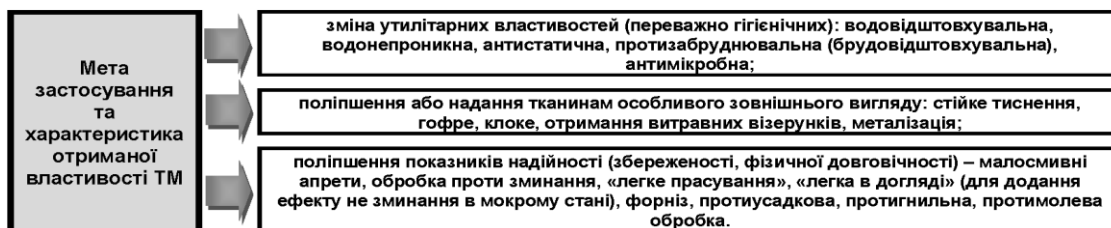

Рис. 1. Умовний поділ спеціальних оздоблень ТМ з точки зору досягнутого ефекту властивостей

Джерело: складено авторами

Під час проведення камеральних митних перевірок з питання дотримання митного законодавства щодо товарів, поміщених у митну процедуру випуску для внутрішнього споживання, також часто виникають питання ідентифікації текстильних матеріалів. Наприклад, під час декларування пластмасових коробочок для пакування, транспортування та зберігання ювелірних виробів, які складаються з двох скріплених частин – основи та кришки, виготовлених методом лиття під тиском з поверхнею виробу, яка флокувана синтетичним ворсом, заявлений код 3923 10 000 0 (вироби з пластмаси; вироби для транспортування та пакування товарів із пластмас; коробки, ящики, кошики та аналогічні вироби) ТН ЗЕД. Згідно з поясненнями до товарної позиції 3923 до неї включають усі вироби із пластмас, які зазвичай використовують для пакування або транспортування всіх видів продуктів. До цих виробів належать контейнери, такі як коробки, ящики, кошики, мішки та сумки (включно з конічними мішками та мішками для сміття), бочки, каністри, бутлі, пляшки та флакони. Інші функції, окрім пакування і транспортування товарів, в описі товарної позиції та поясненнях не прописані. До цієї товарної позиції не включаються предмети домашнього вжитку, такі як кошики для сміття та чаші, що використовуються як посуд або предмети туалету і не призначені для пакування або транспортування товарів незалежно від того, чи використовуються вони інколи для цих цілей, чи ні (товарна позиція 3924), контейнери товарної позиції 4202 і гнучкі проміжні контейнери великої місткості товарної позиції 6305.

Класифікація такого роду товарів здійснюється з урахуванням таких класифікаційних ознак [7]:

- призначення товару;
- матеріал, з якого виготовлено товар;
- наявність або відсутність покриття та матеріал такого покриття.

У рамках дослідження були розглянуті пояснення в частині виробничого процесу виготовлення пластикових флокованих коробок, а саме: «Корпус коробки відливається із пластику в прес-формах для лиття під тиском. Флокований ворс різних кольорів без тканинної основи наклеюється на пластикову коробку зовні. Верхня кришка зсередини покрита атласом. Вкладиш виготовляється з поролону, який покритий флокованою тканиною».

У поясненнях до товарної позиції 4202 ТН ЗЕД розкрито зміст поняття «скринька для ювелірних виробів». Це не тільки коробки, спеціально призначені для зберігання ювелірних виробів, а й аналогічні ємності різних розмірів з кришкою (забезпечені або не забезпечені петлями чи застібками), які мають спеціальну форму або пристосовані для розміщення одного чи більше ювелірних виробів і зазвичай оббиті зсередини текстильним матеріалом, у яких ювелірні вироби дарують та продають і які придатні для тривалого використання.

У зв'язку з вищевикладеним виникають питання з галузі товарознавства та експертизи, показані на Рис. 2.

На підставі вивчення нормативних матеріалів та наявної товарознавчої практики нами отримано наступну інформацію. Текстильні флоки існують і займають велику частку (близько 90%) в обсязі виробництва матеріалів, оброблених флокуванням. Флокування (англ. *flock* – клаптик, пучок) – це технологічна операція, що полягає в нанесенні на поверхню матеріалів (на всю площу або на окремі ділянки за певним малюнком) коротких відрізків волокон (ворси) та їх закріплення приклеюванням синтетичними смолами. Довжина ворсу може коливатися від 0,2 до 5,0 мм; найчастіше вона становить 0,5 мм, 1,0 мм або 2,0 мм. Хімічна природа волокон, що застосовуються для флокування, різна: поліамідні, поліефірні, поліакрилонітрильні, віскозні, ацетатні, бавовна тощо.

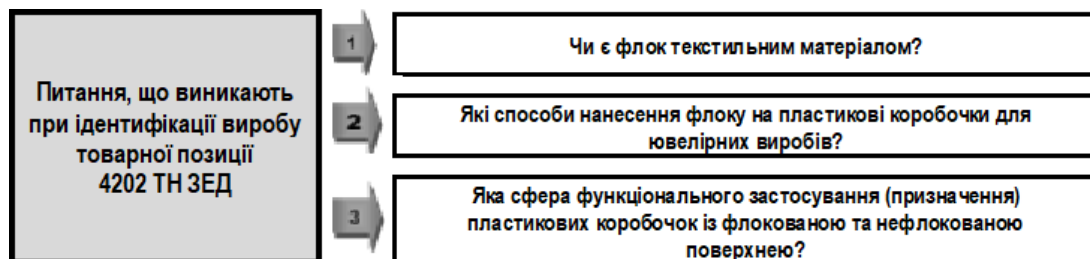

Рис. 2. Питання з галузі товарознавства та експертизи, що виникають при ідентифікації виробу товарної позиції 4202 ТН ЗЕД
Джерело: складено авторами

Поряд із текстильними матеріалами (тканинами, трикотажем, нетканими полотнами), флокування виконується на пластмасах, склі, дереві, металах, шкірі та інших матеріалах. Воно забезпечує сучасний дизайн, надає високі тактильні та шумопоглинальні властивості, перешкоджає утворенню конденсату на поверхні, створює стабільний мікроклімат, забезпечує стійкість до стирання. Флокування широко використовується під час вироблення текстилю для оббивки меблів та оформлення інтер'єру, самоклеючих плівок, оздоблення салонів автомобілів, футлярів, коробок пакування тощо.

Найпоширенішим способом флокування пластмас (вакуумливарних листів ПВХ і полістиролу для пакування), як і інших матеріалів, є електростатичний спосіб виготовлення (більше ніж 90%); рідко використовуються механічний і аерографічний способи.

Сутність електростатичного способу полягає в нанесенні хімічно активованих (оброблених електролітом) коротких волокон, які під впливом електростатичного поля розташовуються перпендикулярно обробленій клеєм поверхні матеріалу, утворюючи вертикально розташований ворс. Перевагами цього способу є: висока продуктивність, можливість застосування волокон будь-якої довжини, високі естетичні властивості, звукопоглинання і теплоізоляційна здатність одержуваних матеріалів. Основна ідентифікаційна ознака – бархатистість поверхні.

Механічний і аерографічний способи, незважаючи на простоту, не набули широкого поширення. Основний їхній недолік полягає в тому, що волокна розташовуються на покритій клеєм поверхні безладно, погано проникають у клей, закріплюються в різному неорієнтованому положенні. Ідентифікаційна ознака одержуваних матеріалів – ворсове покриття на їхній поверхні нагадує сукно або замшу. Крім того, за механічного та аерографічного способів можливе використання тільки дуже коротких волокон (0,2 – 0,3 мм), щоб уникнути їхнього сплутування. Механічний спосіб використовується для отримання матеріалів з рівномірним розподілом ворсу по поверхні. Аерографічний спосіб застосовується при отриманні малюнків.

Більш детальне вивчення ТН ЗЕД з цього питання показало, що флоки двічі згадуються в Номенклатурі: і як волокно, і як конструкція. Флоки класифікуються в товарній позиції 5601 «Вата з текстильних матеріалів та вироби з неї; текстильні волокна, що не перевищують за довжиною 5 мм (пух), текстильний пил і вузлики». Крім того, матеріали з імітацією ворсу включаються до товарної позиції 5907 групи 59 «Текстильні матеріали, просочені, з покриттям або дубльовані; текстильні вироби технічного призначення».

При цьому такі товарні позиції включено до Розділу XI «Текстильні матеріали та текстильні вироби» ТН ЗЕД, у зв'язку з чим зазначений товар підпадає під поняття текстильного матеріалу. Згідно з існуючою в товарознавстві практикою та визначеннями національних, міждержавних і міжнародних стандартів під текстильними матеріалами розуміють усі матеріали, вироблені з волокон і ниток. Згідно з ДСТУ 2136-93. Волокна та нитки текстильні. Види, дефекти. Терміни та визначення виділяють: текстильний матеріал, текстильний напівфабрикат і текстильний виріб.

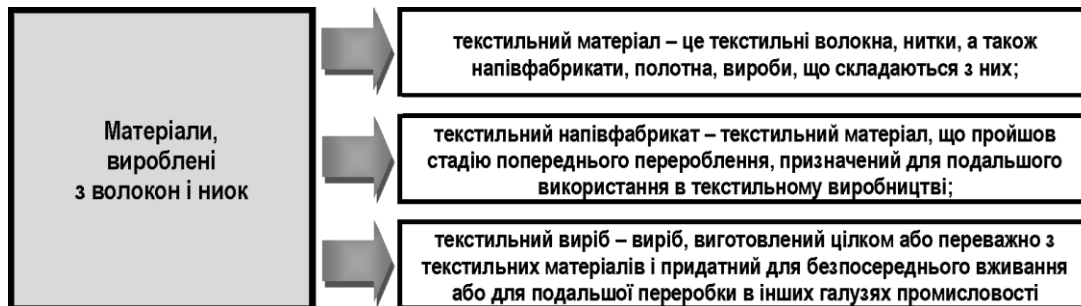

Рис. 3. Групування матеріалів, вироблених з волокон і ниток згідно з ДСТУ 2136-93

Джерело: складено авторами за [8]

Підставою віднесення товару до певної групи здебільшого є природа і структура лицьового або поверхневого шару. Так, під штучними шкірами розуміють матеріали, що складаються з основи різної природи (тканини, трикотаж, неткані матеріали), покриті полімерною композицією. До товарної позиції 5905 «Шпалери з текстильних матеріалів» ТН ЗЕД відносять паралельно прокладені нитки, тканини, повсть, трикотажні полотна тощо, закріплені на підкладці з будь-якого матеріалу.

Нині ТМ можуть мати тверду структуру і не володіти гнучкістю, наприклад, згідно з ДСТУ EN 13251:2017. Геотекстиль та вироби, що належать до геотекстилю. Характеристики, потрібні для використання під час виконання земляних робіт, будівництва фундаментів та підпірних конструкцій (EN 13251:2016, IDT) дається визначення геотекстилю (GTX): «плоский, проникний текстильний виріб, виготовлений із синтетичних або природних полімерів чи неорганічних речовин, що контактує з ґрунтом та/або іншими матеріалами, який застосовують у будівництві та який призначено для виконання різних геотехнічних функцій. Геотекстиль залежно від способу виробництва поділяють на нетканий, тканий, в'язаний або плетений» [9].

Таким чином, саме лицьова поверхня слугує критерієм віднесення товару до того чи іншого класифікаційного угруповання. Отже, товари, виготовлені з пластмаси, повністю або переважно вкриті текстильним флоком, належатимуть до текстильних матеріалів та з урахуванням класифікаційних ознак їх слід класифікувати у товарній підсубпозиції 4202 92 980 0 ТН ЗЕД. Футляри для ювелірних виробів підпадають під визначення аналогічних виробів – шкатулок для ювелірних виробів. Споживча упаковка, вкрита всередині текстильним атласом із вкладишем на основі текстильного флокку та вкрита зовні флоком, має високі естетичні властивості, забезпечує надійність і високе збереження та призначена для дорогих ювелірних виробів.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Загалом застосування методики ідентифікації текстильних матеріалів, зокрема ідентифікації матеріалів з різними видами завершального та спеціального оздоблення, дає змогу значно підвищити достовірність товарознавчих експертиз, істотно прискорити й полегшити їх проведення, запобігти значною мірою надходженню на внутрішній ринок країни фальсифікованої продукції, що є важливим в умовах зростання міжнародного товарообміну.

Література

1. Дзюбинський А. В., Пахолук О. В., Шегинський О. В., Безп'ятко О. Г. Митна логістика та управління ризиками в міжнародній торгівлі. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2024. № 11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.72>.
2. Про Митний тариф України. Закон України № 2697-IX від 19.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>.
3. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності. 2020. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_ukzed_2016.htm.
4. Порядок роботи митних органів при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України (нова редакція). Наказ Міністерства фінансів України № 650 від 30.05.2012 р. (в ред. від 23.12.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-23#Text>.
5. Качан В. В. Митне регулювання прикордонної торгівлі : дис. ... юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2013. 244 с.

6. Fedotov, O., Zotenko, O. (2020). Risk Management in Customs Inspection of Goods. *Lex Portus*, 3. 79–94. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.3.2020.5>.
7. Гирка, О., Сапожник, Д. Товарознавчі знання в процедурах ідентифікації товарів у митних цілях. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2024. 336(6), 253-258. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-40>.
8. ДСТУ 2136-93 Волокна та нитки текстильні. Види, дефекти. Терміни та визначення. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=94838.
9. ДСТУ EN 13251:2017. Геотекстиль та вироби, що належать до геотекстилю. Характеристики, потрібні для використання під час виконання земляних робіт, будівництва фундаментів та підпорних конструкцій (EN 13251:2016, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=72526.

References

1. Dziubynskyi A. V., Pakholiuk O. V., Shehynskyi O. V., Bezpiatko O. H. Mytna lohistyka ta upravliannya ryzykamy v mizhnarodnii torhivli. *Elektronnyi zhurnal «Efektyvna ekonomika»*. 2024. № 11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.72>.
2. Pro Mytnyi taryf Ukrainy. *Zakon Ukrainy № 2697-IX* vid 19.10.2022 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>.
3. Ukrainska klasyfikatsiia tovariv zovnishnoekonomichnoi diialnosti. 2020. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_ukzed_2016.htm.
4. Poriadok roboty mytnykh orhaniv pry vyrishenni pytan klasyfikatsii tovariv, shcho peremishchuiutsia cherez mytnyi kordon Ukrainy (nova redaktsiia). *Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy № 650* vid 30.05.2012 r. (v red. vid 23.12.2022 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-23#Text>.
5. Kachan V. V. Mytne rehuliuвання прькординнои торхивли : dys. ... yuryd. nauk : 12.00.07. Odesa, 2013. 244 s.
6. Fedotov, O., Zotenko, O. (2020). Risk Management in Customs Inspection of Goods. *Lex Portus*, 3. 79-94. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.3.2020.5>.
7. Hyrka, O., Sapozhnyk, D. Товарознавчі знання в протсedurakh identyfikatsii tovariv u mytnykh tsiliakh. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2024. 336(6), 253-258. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-40>.
8. DSTU 2136-93 Volokna ta nytky tekstyl'ni. Vydy, defekty. Terminy ta vyznachennia. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=94838.
9. DSTU EN 13251:2017. Heotekstyl ta vyroby, shcho nalezhat do heotekstyliu. Kharakterystyky, potribni dlia vykorystannia pid chas vykonannia zemlianykh robit, budivnytstva fundamentiv ta pidpornykh konstrukttsii (EN 13251:2016, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=72526.